ΔΗΜΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΠΗΛΙΟΥ
ΑΡΓΑΛΑΣΤΗ 12/8/2026
ΑΡ. ΠΡΩΤ: 15964
Βόλ

@ΣΗΔΕ ΙΡΙΔΑ
6a7ab41ab42592aba53b2a5f
ΑΠ:299021
Υπογραφή: 11/08/26 08:56
Διανομή: 11/08/26 09:13

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ& ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
Π.Ε. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ & ΣΠΟΡΑΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ: Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου
Ταχ. Δ/νση: ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟ Τ.Κ. 38001
Πληροφορίες: Γεωργατζή Δήμητρα
Τηλέφωνο: 2421352494
E-mail: agroikon.ktin.magn@thessaly.gov.gr

ΠΡΟΣ: όπως ΠΔ
(Αποστολή με e-mail)

ΘΕΜΑ: Οδηγίες διαχείρισης προβλημάτων της καλλιέργειας της καστανιάς

Η Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας ΠΕ Μαγνησίας και Σποράδων σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής σας αποστέλλει έγγραφο – οδηγίες του Καθηγητή Δενδροκομίας της Σχολής Γεωπονικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, κ. Νάνου Γεώργιου για την ορθή διαχείριση προβλημάτων της καλλιέργειας της καστανιάς.
Παρακαλούμε για την άμεση ενημέρωση των καστανοπαραγωγών της περιοχής σας.

Συνημμένα: έγγραφο

Ε.Π.
Η αν. Προϊσταμένη Διεύθυνσης
α.α.

Δρ. Θωμάς Βασιλάκος
Γεωπόνος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ (Αποστολή με e-mail)

ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

1. ΔΗΜΟ ΒΟΛΟΥ - mayor@volos-city.gr
2. ΔΗΜΟ ΖΑΓΟΡΑΣ ΜΟΥΡΕΣΙΟΥ - dzag.mour@gmail.com
3. ΔΗΜΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΠΗΛΙΟΥ - dimos.notiou.piliou@gmail.com
4. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΖΑΓΟΡΑΣ ΠΗΛΙΟΥ - ZAGORA@OTENET.GR
5. ΑΣ ΠΗΛΙΟΥ - Β. ΣΠΟΡΑΔΩΝ - copilspr@otenet.gr
6. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΔΡΑΚΕΙΑΣ - elkos@otenet.gr
7. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΝΟΤΙΟΥ ΠΗΛΙΟΥ Η ΣΗΠΙΑΣ - kostas42@hol.gr
8. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΜΗΛΕΩΝ - asomileon@yahoo.gr

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Γενικό Διευθυντή Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής

Δρ. Δημήτριο Σταυρίδη – d.stavridis@thessaly.gov.gr

@ΣΗΔΕ ΙΡΙΔΑ
6a7ab41ab42592aba53b2a5f
ΑΠ:299021
Υπογραφή: 11/08/26 08:56
Διανομή: 11/08/26 09:13

Ορθή διαχείριση της καστανιάς στην εποχή της σφήκας και της φαιάς σήψης

Γιώργος Νάνος, καθηγητής Δενδροκομίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Η καστανιά απέφερε ένα καλό εισόδημα τα προηγούμενα χρόνια σε ημιορεινούς και ορεινούς πληθυσμούς της Θεσσαλίας, κύρια στα όρη Πήλιο και Κίσσαβο. Η καλλιέργεια της καστανιάς έγινε εντατική με κατά τόπους άρδευση (περιορισμένη σχετικά με τις ανάγκες του δέντρου), κλάδεμα (αφαίρεση νεκρών κλαδίσκων έως και ανανέωση της κόμης από χαμηλά), λίπανση κύρια με άζωτο και κάλιο (έχουν γίνει τοπικές μελέτες με τις ανάγκες, τα είδη των λιπασμάτων και τις εποχές εφαρμογής που είναι πολύ αποτελεσματικά για την παραγωγή εμπορικού μεγέθους κάστανων), και ψεκασμούς μέχρι πρόσφατα για τα έντομα που προσβάλουν τα κάστανα και τα τελευταία χρόνια για τη φαιά σήψη των κάστανων.
Τα προβλήματα που έχει η καλλιέργεια της καστανιάς συνοψίζονται στα κάτωθι:

- ✓ Μελάνωση (προσβολή των ριζών και λαιμού του δέντρου από Φυτόφθορα)
- ✓ Ενδόθεια (προσβολή από μύκητα που εισέρχεται σε πληγές του φλοιού και νεκρώνει τα υπερκείμενα της προσβολής τμήματα της κόμης)
- ✓ Έντομα (τέσσερα είδη εντόμων προσβάλουν τους καρπούς της καστανιάς και εκμηδενίζουν την εμπορική τους αξία)
- ✓ Η σφήκα της καστανιάς (που προσβάλει τους οφθαλμούς και βλαστούς, νεκρώνει βλαστούς και αποδυναμώνει το δέντρο μειώνοντας σημαντικά την παραγωγή)
- ✓ Η φαιά σήψη (παρουσιάστηκε πρόσφατα σε όλο τον κόσμο και προκαλεί εσωτερικές σήψεις στα κάστανα προσυλλεκτικά μειώνοντας την αποδοχή από τους διακινητές και τους καταναλωτές)
- ✓ Η κλιματική κρίση.

Θα αναλυθούν τα ανωτέρω σε μια προσπάθεια βελτίωσης της καλλιεργητικής πρακτικής από εμένα, που είμαι καθηγητής Δενδροκομίας και όχι φυτοπροστάτης. Αλλά έχουμε σε κάποιες περιπτώσεις ελάχιστη εμπειρία στη φυτοπροστασία με τη βοήθεια συνεργατών και της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Πολλά περισσότερα θεωρώ ότι γνωρίζουν στο Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών στην Θεσσαλονίκη, ενώ από δημοσιεύσεις και παρουσιάσεις ειδικών θα προστεθούν μερικές πρακτικές γνώσεις για εφαρμογή κατωτέρω.

<u>Κλιματική κρίση</u>

Δεν γνωρίζουμε την ένταση προβλημάτων που προκαλεί η κλιματική κρίση συνολικά. Είναι προφανές ότι αφενός οι βροχοπτώσεις μειώθηκαν ιδιαίτερα την περίοδο Αυγούστου-Σεπτεμβρίου, όταν το κάστανο απαιτεί νερό (και θρεπτικά) για να αναπτυχθεί, ενώ οι θερμοκρασίες αυξήθηκαν όλο το καλοκαίρι έως και τον Σεπτέμβριο με αποτέλεσμα την έντονη καταπόνηση των δέντρων της καστανιάς. Χαρακτηριστικά βλέπουμε συστάδες άγριων δέντρων, αλλά και καλλιεργούμενα δέντρα καστανιάς, να νεκρώνονται. Μπορεί να οφείλεται μόνο στην καταπόνηση από υψηλές θερμοκρασίες και έλλειψη εδαφικής υγρασίας. Μπορεί να οφείλεται στην επέκταση προσβολών από Φυτόφθορα, καθώς οι ανωτέρω συνθήκες κάνουν τα δέντρα πιο αδύναμα και πιο ευάλωτα στις υπόλοιπες βιοτικές καταπονήσεις. Το πιθανό σενάριο στο εγγύς (;) μέλλον είναι απώλεια μεγάλων εκτάσεων με καστανιές στα πιο ζεστά και ξηρικά υψόμετρα και εδάφη. Το σίγουρο είναι ότι χωρίς άρδευση και ελλείψει ικανών βροχοπτώσεων κύρια τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο, τα κάστανα θα παραμείνουν μικρού μεγέθους και μη εμπορικά τις περισσότερες χρονιές. Οι Ιταλοί καστανοπαραγωγοί θεωρούν την κλιματική κρίση τον No 2 κίνδυνο για το μέλλον της

καστανοκαλλιέργειας στην Ιταλία μετά τη φαιά σήψη των κάστανων, που είναι ο Νο 1 κίνδυνος. Διαχείριση της κλιματικής κρίσης μπορεί να επιτευχθεί με άρδευση, κλάδεμα και καλή θρέψη για να είναι τα δέντρα λιγότερο ευαίσθητα και λιγότερο καταπονημένα. Πιθανότατα μείωση της καταπόνησης μπορεί να επιτευχθεί με την προσθήκη μυκόριζων στο έδαφος του καστανεώνα (αν καταφέρουν να συμβιώσουν με τις ρίζες της καστανιάς, τα δέντρα γίνονται πιο ανθεκτικά) και με τη λίπανση με πυρίτιο (που επίσης μπορεί να κάνει πιο ανθεκτικά τα δέντρα).

Μελάνωση (νέκρωση δέντρων από Φυτόφθορα)

Είναι ασθένεια που αναπτύσσεται σε περισσότερο καταπονημένα δέντρα, αλλά κύρια όταν στέκει νερό κοντά και σε επαφή με τη βάση του κορμού για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Διαχείριση της μελάνωσης επιτυγχάνεται με ψεκασμούς φωσφονικών την άνοιξη και μετασυλλεκτικά, αποφυγή διαβροχής του κορμού και παραμονής νερού στον λαιμό του δέντρου, βάψιμο του κορμού μέχρι τη βάση του με πυκνό βορδιγάλειο διάλυμα, αποφυγή αναμόχλευσης του εδάφους ή μεταφοράς εδάφους με τη διάβρωση (π.χ. με πλημμύρες).

Ενδόθεια

Μύκητας που προκαλεί μερική ή ολική νέκρωση υπέργειου τμήματος του δέντρου. Είναι σοβαρή ασθένεια με σημαντικές απώλειες φυτικού κεφαλαίου παντού. Έχει αντιμετωπιστεί με εμβολιασμούς πληγών με μύκητα προσβεβλημένο με ιό σε όλη την Ελλάδα πλην του Πηλίου. Από ειδικούς φαίνεται ότι οι εμβολιασμοί έχουν σημαντικό θετικό αποτέλεσμα μειώνοντας τις απώλειες δέντρων. Διαχείριση της Ενδόθειας επιτυγχάνεται με αποφυγή δημιουργίας πληγών στον κορμό και στο σύνολο του δέντρου με βροχερό καιρό (δηλαδή προτείνεται κλάδεμα με ξηρό καιρό για αρκετές ημέρες πριν και μετά το κλάδεμα). Συνηθίζεται να καθαρίζεται από οργανικά υπολείμματα το έδαφος γύρω από τον κορμό (αποφεύγεται η διαχείμαση εντόμων και παραμονή τρωκτικών) και οι κορμοί των δέντρων να ψεκάζονται με βορδιγάλειο πολτό και εντομοκτόνο (πιθανόν για προστασία από έντομα ξύλου) αρχές Μαρτίου και οπωσδήποτε τέλη Νοεμβρίου. Έτσι προστατεύεται ο κορμός από την Ενδόθεια και ο χαλκός ξεπλένεται σταδιακά και 'ποτίζει' το κατώτερο τμήμα του κορμού και τις απαρχές του ριζικού συστήματος προστατεύοντας από τη Φυτόφθορα (Μελάνωση). Τέλος, τυχόν πληγές που έχουν προσβληθεί από Ενδόθεια, αλλά αυτή δεν έχει προχωρήσει πολύ, αφαιρούνται με μαχαίρι μέχρι το ξύλο και καλύπτονται με προστατευτικό πληγών Novaryl.

Έντομα που προσβάλουν τα κάστανα

Ο Αθαν. Κουτρούμπας (ερευνητής εντομολόγος) είχε μελετήσει τα έντομα στο Πήλιο και, προφανώς, οι παρατηρήσεις και έρευνα συνεχίζονται από το Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών. Το Λεπιδόπτερο (*Laspeyresia splendana*) αναμένεται να κάνει ζημιά αργά στη σεζόν, ενώ τα Λεπιδόπτερα *Laspeyresia fagiglandana & Pammene fasciana* εμφανίζονται πιο νωρίς και προκαλούν ζημιές το καλοκαίρι. Ο Βαλάνινος εμφανίζεται το καλοκαίρι αφήνοντας τα ωά του τον Αύγουστο στα κάστανα. Διαχείριση των εχθρών των κάστανων γίνεται με ψεκασμούς εντομοκτόνων τέλη Ιουνίου, τέλη Ιουλίου και τέλη Αυγούστου. Έχει βρεθεί ότι τα Λεπιδόπτερα αντιμετωπίζονται ικανοποιητικά με βιολογικά σκευάσματα, όπως Βάκιλο Θουριγγίας ή ιό της γρανούλωσης, ενώ ο Βαλάνινος όχι. Ορθολογικά η προστασία των κάστανων καλό είναι να γίνονταν ως εξής: τοποθέτηση φερομονικών παγίδων (διαθέσιμες τουλάχιστον για τα δύο είδη *Laspeyresia*) για καλύτερη στόχευση των εφαρμογών εντομοκτόνων σε κάθε περιοχή, εφαρμογή στα τέλη Ιουνίου και τέλη Ιουλίου βιολογικών σκευασμάτων (ή τουλάχιστον

μόνο τα τέλη Ιουνίου) και πυρεθρίνες στα τέλη Αυγούστου για να προστατευτούν τα κάστανα και από τον Βαλάνινο. Η χρήση βιολογικών σκευασμάτων στα τέλη Ιουνίου δεν θα βλάψει τα ωφέλιμα που έχουν εξαπολυθεί για τη βιολογική καταπολέμηση της σφήκας.
Οι ψεκασμοί με drone (παρότι απαγορεύονται) χρησιμοποιούνται εκτεταμένα και σε μεγάλα δέντρα και από παρατηρήσεις των παραγωγών με πολύ καλά αποτελέσματα κάλυψης των κασίδων (λένε για κάλυψη >80% των κασίδων). Αυτό θα βοηθήσει τα μέγιστα τους καστανοπαραγωγούς λόγω του μεγέθους των δέντρων και του δύσβατου των καστανεώνων, αλλά θα βοηθήσει και στη μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων λόγω της αποτελεσματικότερης εφαρμογής τους.

Σφήκα της καστανιάς (*Dryocosmus kuriphilus*)
Η εξάπλωσή της στην Ιταλία προκάλεσε τεράστια απώλεια φυτικού κεφαλαίου που είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση της ζήτησης για εξαγωγές των Ελληνικών κάστανων πριν μερικά χρόνια. Προκαλεί κηκίδες (υπερτροφίες) σε φύλλα, νεαρούς βλαστούς και οφθαλμούς. Μειώνει έτσι πολύ τη ζωηρότητα της καστανιάς και την παραγωγή. Τα τέλεια έντομα εξέρχονται από τις κηκίδες στα μέσα Ιουνίου (το 2026 εξέρχονταν από τον Μάιο στο Πήλιο, άρα πρέπει να γίνεται παρακολούθηση πληθυσμού) και προσβάλουν τα φυτικά μέρη μέσα στο καλοκαίρι (Ιούλιο-Αύγουστο). Οι κηκίδες και νεκρώσεις οφθαλμών εμφανίζονται μακροσκοπικά την επόμενη άνοιξη μέχρι την έξοδο των ενήλικων τον επόμενο Ιούνιο. Διαχείριση της σφήκας: α) αν είναι μικρά τα δέντρα και υπάρχουν λίγες προσβολές, αφαίρεση των κλαδίσκων με κηκίδα και κάψιμο μέχρι τις αρχές Ιουνίου (ή καλύτερα τον Μάιο), β) προσοχή στο πολλαπλασιαστικό υλικό, να είναι απαλλαγμένο από προσβολές, αν δεν υπάρχει ήδη το έντομο σε μια περιοχή, γ) ψεκασμοί εντομοκτόνων δεν είναι αποτελεσματικοί για τη σφήκα, δ) εξαπόλυση και προστασία του παρασιτοειδούς *Torymus sinensis*. Αυτό το παρασιτοειδές είναι το μόνο αποτελεσματικό για την αντιμετώπιση της σφήκας και τη μείωση των απωλειών φυτικού κεφαλαίου (εξασθένιση δέντρων) και παραγωγής και κοστίζει αρκετά η αγορά του (ενώ έχουν ξοδευτεί πολλά χρήματα από την Περιφέρεια Θεσσαλίας για την εξαπόλυσή του). Για τη διατήρηση των πληθυσμών και υποστήριξη της δράσης του παρασιτοειδούς προτείνονται τα εξής:
Να μην εφαρμόζονται χημικά εντομοκτόνα μέχρι τα τέλη Ιουνίου.
Τα φύλλα και υπολείμματα κλαδέματος και καρποφορίας να μαζεύονται σε σωρό στην άκρη του κτήματος και να μην καταστρέφονται μέχρι τουλάχιστον τον επόμενο Ιούλιο, καθώς εκεί διατηρείται ο πληθυσμός του ωφέλιμου.
Οι ανωτέρω πρακτικές πρέπει να εφαρμόζονται για τουλάχιστον 3-4 χρόνια, αλλά είναι, έτσι και αλλιώς, ορθές πρακτικές που έπρεπε να ακολουθούνται από τους καστανοπαραγωγούς. Τα υπολείμματα καλλιέργειας μπορούν το επόμενο φθινόπωρο να τεμαχιστούν με φρεζάκι και να χρησιμοποιηθούν ως κόμποστ είτε στον καστανεώνα είτε οπουδήποτε απαιτείται όξινη οργανική ουσία (καστανόχωμα).

Έντομα που προσβάλουν το ξύλο της καστανιάς
Υπάρχουν και περιπτώσεις αδύνατα δέντρα να προσβληθούν από έντομα ξύλου. Δεν γνωρίζω ποια είναι αλλά συνήθως προσβάλουν τον κορμό. Θα παρατηρηθεί εκροή περιττωμάτων και καστανού υγρού από την οπή, ενώ μπορεί να προκαλέσουν και ξήρανση κλαδίσκων/κλάδων. Πρέπει να βρεθεί η οπή στον κορμό και να τοποθετηθεί βαμβάκι με εντομοκτόνο μέσα στην οπή.

Φαιά σήψη (*Gnomoniopsis smithogilvyi*)

Η ραγδαία εξάπλωση της κατά τα άλλα ενδημικής ασθένειας σε όλο τον κόσμο συνδέεται με την καταπόνηση των καστανόδεντρων από την κλιματική κρίση και την ύπαρξη των προσβολών από Σφήκα. Βρέθηκε σε όλα τα μέρη του δέντρου (οφθαλμούς, άνθη, φύλλα, βλαστούς). Φαίνεται ότι εισέρχεται κατά την άνθιση των θηλυκών ανθέων, διατηρείται εκεί κατά την ανάπτυξη του καρπού και κοντά στη συγκομιδή προσβάλει τα κάστανα. Προσβάλει περισσότερο όταν υπάρχουν περίοδοι με βροχές στην άνθιση των θηλυκών και σχετικά υψηλότερες του κανονικού θερμοκρασίες. Σε δοκιμές μας in vitro η χρήση τεμπουκοναζόλης ήταν απόλυτα αποτελεσματική ακόμα και με 1000 φορές μικρότερη δόση από τη συνιστάμενη για ψεκασμό. Αλλά η τεμπουκοναζόλη αποσύρθηκε από την αγορά, ενώ η νέα αζόλη που είναι διαθέσιμη (Mefentrifluconazole) ήταν επίσης απόλυτα αποτελεσματική σε μελέτες μας in vitro. Μερική μόνο προστασία in vitro βρέθηκε με μίγμα boscalid +πυρακλοστρομπίνη. Δυστυχώς, δοκιμές μας με επαναλήψεις ψεκασμών των ανωτέρω σε μερικές περιοχές του Κίσσαβου δεν έδειξαν αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων σκευασμάτων. Οι Ιταλοί προτείνουν είτε τεμπουκοναζόλη είτε Serenade (*Bacillus subtilis*) 2-3 εφαρμογές στην άνθιση των θηλυκών και μία εφαρμογή στα τέλη Αυγούστου ή και πιο κοντά στη συγκομιδή με Serenade. Οι καστανοπαραγωγοί στην Θεσσαλία ψεκάζουν με το μίγμα boscalid +πυρακλοστρομπίνη, αλλά φοβάμαι ότι δεν κάνουν αποτελεσματική εφαρμογή. Είναι πολύ πιθανό ότι κύρια οι καιρικές συνθήκες επηρεάζουν την ένταση της εμφάνισης προσβολών από τη φαιά σήψη.

Διαχείριση νεαρών δέντρων από τη φύτευση

Παρατήρηση στα φυτά προς αγορά για τυχόν πληγές από ενδόθεια ή κηκίδες Σφήκας. Φύτευση νέων δέντρων από φυτώρια στο ίδιο βάθος που ήταν στο φυτώριο και καλό πότισμα αμέσως μετά. Στη γούρνα φύτευσης καλό είναι να τοποθετηθεί λίγη χωνεμένη οργανική ουσία και μια κουταλιά ή ταμπλέτα με ανταγωνιστές μύκητες και μυκόριζα ανακατεμένα με το έδαφος που θα γεμίσει τη ρίζα. Καλό είναι τα νεαρά δέντρα να διαμορφώνονται σε κύπελλο ή σφαίρα από τη φύτευση αφήνοντας 3 βλαστούς που μετέπειτα θα γίνουν οι βραχίονες του δέντρου. Προσοχή αφενός στις πληγές των κλαδεμάτων διαμόρφωσης (κάλυψη πληγών άμεσα για αποφυγή εισόδου της Ενδόθειας) αφετέρου στην άρδευση (πρέπει να βρέχεται το ελάχιστο ριζικό σύστημα αλλά και να μην βρέχεται τακτικά ο λαιμός του δέντρου – το κατώτερο τμήμα του κορμού). Δημιουργήστε διπλό 'φρύδι', ένα στον κορμό και ένα λίγο παραπέρα και στη γούρνα ανάμεσα να ποτίζεται το δέντρο. Καλό είναι σε 4-5 δόσεις να εφαρμόζεται ελάχιστη δόση πλήρους λιπάσματος από την εκβλάστηση έως τον Αύγουστο (το 1° έτος να μην υπερβεί συνολικά όλη τη σεζόν τα 100 γραμ Ν ανά δέντρο, το 2° τα 200, κ.λπ.). Παλιότερα (και ορισμένοι σήμερα) έκαναν μια κατακόρυφη μαχαιριά στον κορμό την άνοιξη κάθε χρόνο τα πρώτα 2-3 χρόνια στον καστανεώνα. Από αυτή την πληγή εξέρχονταν χυμός που βοηθούσε την ανάπτυξη των δέντρων αλλά από αυτή την πληγή κινδυνεύει να εισχωρήσει η Ενδόθεια. Τα πρώτα χρόνια παραγωγής συνηθίζεται να αραιώνονται οι κασίδες. Αν ένα κλαδί έχει αρκετές κασίδες αφήνονται από τα τέλη Ιουνίου μέχρι τρεις κασίδες.

Θρέψη καστανιάς

Σε συνεργασία με παραγωγό στην Μελίβοια Κισσάβου έχουμε κάνει σημαντική δουλειά για αρδευόμενους εντατικούς καστανεώνες. Βάσει των δοκιμών μας σε ώριμο καστανεώνα με καλή παραγωγή προτείνονται μέχρι 8 μονάδες Ν και 5 μονάδες Κ ανά στρέμμα το έτος στην περιοχή που αρδεύεται και 150-200 γραμ. βόρακα ανά δέντρο σκορπιστά στην ίδια περιοχή κάθε 2-3 χρόνια. Εφαρμόζονται θειικό κάλιο και βόρακας τον Μάρτιο, και νιτρική αμμωνία σε 4 ισόποσες δόσεις: αρχές Απριλίου, μέσα Μαΐου,

αρχές Αυγούστου και τέλη Αυγούστου. Καλό είναι να εφαρμόζονται και 2 μονάδες Κ (π.χ. με νιτρικό κάλιο) στα μέσα-τέλη Αυγούστου. Το Ν εφαρμόζεται με λιπάσματα ανάλογα το εδαφικό pH, ήτοι σε πολύ όξινο εδαφικό pH (<5,5), είναι απαραίτητο να εφαρμόζονται ασβεστούχα αζωτούχα λιπάσματα, ενώ σε εδάφη με pH >6,5, πρέπει να εφαρμοστούν ουρία ή θειική αμμωνία. Δεν εφαρμόζεται Ρ από εδάφους, εφόσον έχει βρεθεί σε επάρκεια στο έδαφος. Διαφυλλικά μπορούν να εφαρμοστούν διάφορα (πλήρη λιπάσματα, ιχνοστοιχεία, βιοδιεγέρτες) με άγνωστη όμως αποτελεσματικότητα. Φυσικά, η εφαρμογή οργανικής ουσίας στο έδαφος του καστανεώνα είναι πάντα χρήσιμη, αλλά δύσκολο να εφαρμοστεί στους ορεινούς καστανεώνες.

Άρδευση καστανιάς

Η αποτελεσματικότητα της άρδευσης είναι απόλυτα επιβεβαιωμένη όσον αφορά το μέγεθος του κάστανου και την αύξηση της εμπορεύσιμης παραγωγής και τιμής πώλησης. Η διαθεσιμότητα εδαφικής υγρασίας είναι ύψιστης σημασίας στην άνθιση μέχρι τα τέλη Ιουνίου και από τις αρχές Αυγούστου και μετά κατά την έντονη ανάπτυξη των κάστανων. Προσοχή να δίνεται στη σταθερή εδαφική υγρασία, όσο αυτό είναι δυνατό, από τα μέσα Αυγούστου και μέχρι τη συγκομιδή για μείωση του σχισίματος των κάστανων. Το σχίσιμο των κάστανων προκαλείται είτε από εναλλαγές στην εδαφική υγρασία είτε και από τις έντονες εναλλαγές στην ατμοσφαιρική υγρασία και είναι μάλλον αδύνατο να ελεγχθεί αποτελεσματικά αν ο καιρός δεν είναι σύμμαχος. Η άρδευση γίνεται με ατομικά μπεκ από 1 έως 5 ανά δέντρο ανάλογα το μέγεθος της κόμης. Το νερό δεν πρέπει να βρέχει τον κορμό (τουλάχιστον μισό μέτρο γύρω από τον κορμό να παραμένει στεγνό στα ώριμα δέντρα). Φυσικά, η άρδευση το απόγευμα έως το επόμενο πρωί προτιμάται για μείωση των απωλειών νερού από εξάτμιση.

Κλάδεμα καστανιάς

Η καστανιά είναι φωτόφιλο είδος. Λόγω της έλλειψης φωτός στη βορεινή πλευρά των δέντρων έχουμε συχνά ελάχιστη καρποφορία, ενώ στο εσωτερικό του δέντρου δεν υπάρχουν κασίδες. Συχνά αναφέρεται ότι: κλαδί που δεν το βλέπει ο ήλιος, κόβεται. Αλλά το υπερβολικό φως μπορεί να προκαλέσει περαιτέρω καταπόνηση από τις υψηλές θερμοκρασίες. Σίγουρα το κλάδεμα διευκολύνει τους ψεκασμούς για πληρέστερη κάλυψη των καρπών ή ανθέων με φυτοπροστατευτικά. Όταν έχουμε περιορισμένη διαθεσιμότητα εδαφικού ή αρδευτικού νερού, με το κλάδεμα μειώνονται οι απώλειες νερού λόγω διαπνοής νερού, αλλά μπορεί να αυξηθεί η θερμοκρασία της κόμης σε επίπεδα καταπόνησης. Το κλάδεμα προτείνεται για μείωση προβλημάτων της καστανιάς, όπως τη φαιά σήψη. Αλλά από τις πληγές του κλαδέματος μπορεί να εισέλθει και να προσβάλει η Ενδόθεια. Σίγουρα πάντως τα κλαδεμένα δέντρα (εφόσον αρδεύονται και λιπαίνονται κανονικά) παράγουν μεγαλύτερους πιο εμπορικούς καρπούς αλλά συνολικά μικρότερη παραγωγή από τα ακλάδευτα δέντρα. Κλασικά πρέπει να αφήνεται ένα μέτρο κενό μεταξύ των κλαδιών των παρακείμενων δέντρων.

Διαχείριση εδάφους και ζιζανίων

Οι ρίζες της καστανιάς είναι σχετικά επιφανειακές γι' αυτό και για να μην πληγώνονται και προκαλούνται προσβολές από Φυτόφθορα δεν αναμοχλεύεται το έδαφος για κανένα λόγο. Ελάχιστα ζιζάνια αναπτύσσονται στη σκιά κάτω από την κόμη του δέντρου, αλλά μαζί με τυχόν υπολείμματα της καστανιάς και καρπών (καλύτερα να συλλέγονται και παραμένουν στην άκρη του καστανεώνα – δες Σφήκα καστανιάς) ψιλοτεμαχίζονται και παραμένουν στην επιφάνεια μειώνοντας τη διάβρωση και κρατώντας πιο δροσερό, υγρό και γόνιμο το έδαφος (και πιο πλούσιο σε μικροβίωμα/βιοποικιλότητα). Ως γνωστόν, τα ζιζάνια που αναπτύσσονται κάτω από τις

καστανιές ανταγωνίζονται τα δέντρα για εδαφική υγρασία και θρεπτικά, γι' αυτό είναι ζωτική η κοπή τους αργά την άνοιξη έως και τη συγκομιδή (για να βοηθηθεί αυτή). Μετά τη συγκομιδή δεν κόβονται τα ζιζάνια έως και τουλάχιστον μέχρι τον Απρίλιο (ανάλογα τις βροχοπτώσεις του Απριλίου-Μαΐου).